ชื่อเรื่อง สงครามนานกิง สิ้นแผ่นดินไม่สิ้นเธอ(The Flowers of War) : การจัดวางตัวเองขึ้นใหม่ของจาง อี้โหมว

ชื่อผู้วิจัย น.ส. วิริยา ขาวพัฒนวรรณ รหัสนักศึกษา 05520583

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาสกร อินทุมาร

ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

ภาพยนตร์เรื่อง The Flowers of War ผลงานชิ้นล่าสุดของผู้กำกับจางอี้โหมว ผู้กำกับที่มีบทบาทในวงการภาพยนตร์จีน ได้กลับมาสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชมอีกครั้ง ด้วยเนื้อหาที่มีความเป็นกลาง นำเสนอมุมมองของจางอี้โหมวในด้านความรัก ความเสียสละท่ามกลางสภาะสงคราม ที่ยังคงเอกลักษณ์ในการสร้างสรรค์ภาพยนตร์ไว้ได้อย่างครบถ้วน

บทความวิจัยนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาถึงการจัดวางตัวขึ้นใหม่ของจางอี้โหมวที่พัฒนา แก้ไขข้อผิดพลาดในอดีต จากเดิมที่ผลงานของจางอี้โหมวมักจะสร้างความไม่พอใจให้แก่รัฐบาลจีน ดังนั้นจางอี้โหมวจึงเริ่มสร้างผลงานให้ไปในทิศทางเดียวกับรัฐบาล แต่กลับสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้ชมที่ชื่นชอบในผลงานรูปแบบเดิมของเขา หลังจากนั้นเขาจึงได้นำประสบการณ์ที่ได้รับจากกระแสวิพากษ์วิจารณ์มาสร้างเป็นภาพยนตร์เรื่อง The Flowers of War ทำให้ผลงานชิ้นนี้มีความน่าสนใจและจางอี้โหมวก็ได้รับการชื่นชมและเป็นที่ยอมรับจากวงการณ์ภาพยนตร์อีกครั้ง

คำสำคัญ จาง อี้โหมว ภาพยนตร์จีน The Flowers of War สงครามนานกิง

บทนำ

แม้ชื่อของภาพยนตร์เรื่อง The Flowers of War จะดูเป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับสงคราม แต่เนื้อหากลับมุ่งประเด็นไปในทางตรงกันข้าม จางอี้โหมวต้องการนำเสนอเรื่องราวที่แตกต่างจากภาพยนตร์เรื่องอื่น โดยภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับการถูกเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลออสการ์ สาขาภาพยนตร์ภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้นักวิจารณ์หลายฝ่ายที่เคยวิจารณ์ผลงานก่อนหน้านี้ของจางอี้โหมวไปในทางที่ไม่ดีนัก ในเรื่อง Curse of The Golden Flower ที่ถูกโจมตีอย่างหนัก เนื่องจากเป็นภาพยนตร์ที่ใช้ต้นทุนในการสร้างมหาศาล แต่เนื้อหาสาระกลับไม่มีความน่าสนใจเลย ทำให้กลุ่มผู้ติดตามของจางอี้โหมวต่างรู้สึกผิดหวังกับภาพยนตร์เรื่องนี้มาก มีเพียงรัฐบาลที่พึงพอใจ พอมาเรื่องนี้กลับได้รับคำวิจารณ์ที่ไปในทางที่ดี ถือว่าประสบผลสำเร็จและที่สำคัญภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างความพึงพอใจให้แก่รัฐบาลจีนเป็นอย่างมาก ภาพยนตร์เรื่องนี้มีความน่าสนใจตั้งแต่ตัวผู้กำกับ นักแสดงนำที่ได้นักแสดงฮอลลีวูดอย่าง คริสเตียน เบล มาร่วมถ่ายถอดเรื่องราวในครั้งนี้ ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นที่รู้จักในตลาดต่างประเทศด้วย อีกทั้งการที่จางอี้โหมวหยิบยกเรื่องราวสงครามนานกิงที่น่าสะเทือนใจคนทั้งโลกมาเป็นฉากหลังในภาพยนตร์ ทำให้ผู้ชมคล้อยตามและเข้าใจสิ่งที่จางอี้โหมวต้องการนำเสนอได้ไม่ยากนัก

The Flowers of War เป็นภาพยนตร์ที่ถูกดัดแปลงมาจากนิยาย เรื่อง The 13 Flowers of Nankingเป็นผลงานการประพันธ์ของเหยียนเก๋อหลิง ที่กล่าวถึงโสเภณี 13 คนที่ยอมเสียสละตัวเองช่วยเหลือผู้อื่นในเหตุการณ์สงครามนานกิง ภาพยนตร์เรื่องนี้จางอี้โหมวต้องการสะท้อนด้านความร้ายกาจของจิตใจมนุษย์ในสภาวะสงคราม และให้ความสนใจกับกลุ่มวีรชนผู้ไร้คนเหลียวแล กลุ่มคนที่อยู่เบื้องหลังที่ยังคงใช้ชีวิต มีความรัก ช่วยเหลือซึ่งกันละกัน ในภาวะสงครามที่น่ากลัว ยังมีเรื่องราวความรักที่น่าประทับใจเกิดขึ้นภายในโบสถ์ที่มีทั้งสัปเหร่อผู้ไร้ศรัทธา เด็กๆที่ใสซื่อบริสุทธิ์ และโสเภณีที่รักสวยรักงาม ในขณะที่ทหารต่อสู้เพื่อชัยชนะ กลุ่มคนเหล่านี้ก็ทำทุกวิถีทางเพื่อความอยู่รอด(Wavekung : 2555)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาถึงการกลับมาอีกครั้งของจางอี้โหมวกับแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมของเขา จนทำให้ผลงานประสบความสำเร็จและเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย

ประวัติจางอี้โหมว

จางอี้โหมวเกิดเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1950 ที่เมืองซีอาน มณฑลซานซี ทางตอนเหนือของประเทศจีน จางอี้โหมวเป็นชาวจีนที่เติบโตขึ้นมาในยุคของการปฏิวัติวัฒนธรรมในทศวรรษที่ 1960 (การปฏิวัติวัฒนธรรมในประเทศจีน เริ่มขึ้นในปี ค.ศ.1966ไปสิ้นสุดในปี ค.ศ. 1976 เป็นช่วงเวลา 10 ปีที่สร้างความเสียหายให้กับจีนอย่างมหาศาล)ครอบครัวตกอยู่ในสภาพบ้านแตก ทำให้ชีวิตวัยเด็กของเขาต้องประสบความยากลำบาก

ในปี ค.ศ.1966 ขณะที่เขามีอายุได้ 16 ปี กระแสการปฏิวัติวัฒนธรรมบีบให้เขาต้องออกจากโรงเรียนในระดับมัธยม แล้วถูกส่งตัวโดยทางการจีนให้ไปใช้แรงงานในไร่และโรงงานย้อมผ้าในชนบทที่อยู่ห่างไกลออกไป ในช่วงนั้นเองเขาเริ่มเขียนภาพและถ่ายภาพอย่างจริงจัง โดยการนำเลือดของตัวเองไปขายเพื่อซื้อกล้องถ่ายรูป

จางอี้โหมวถูกใช้แรงงานจนถึงปี ค.ศ. 1976 ซึ่งเป็นปีที่ท่านประธานเหมาเจ๋อตงได้ถึงแก่อสัญกรรมลงไป ทำให้การปฏิวัติวัฒนธรรมต้องสิ้นสุดลงไปพร้อม ๆ กันด้วยและจางอี้โหมวก็ได้รับอิสรภาพในการใช้ชีวิตอีกครั้ง เขาตัดสินใจสอบเข้าเรียนต่อในวิทยาลัยการภาพยนตร์แห่งปักกิ่ง โดยสามารถทำคะแนนสอบเข้าได้ดีเยี่ยมแต่กลับถูกตัดสิทธิ์ ด้วยเหตุผลว่าอายุของเขามากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเอาไว้ไป 5 ปี (เขาอายุ 27 ปี ในขณะที่สอบได้) เขาจึงตัดสินใจเขียนจดหมายพร้อมภาพถ่ายผลงานส่วนตัวร้องเรียนต่อรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม โดยให้เหตุผลว่าการที่เขามีอายุมากกว่าเกณฑ์เป็นเพราะว่าเขาถูกส่งไปใช้แรงงานในช่วงของการปฏิวัติวัฒนธรรมเป็นเวลา 10 ปีเต็ม ทำให้เขาต้องเสียเวลาในการศึกษาตามระบบตามหลักสูตรปกติไป โดยมิใช่ความผิดของเขา ในที่สุดเขาก็ได้เข้าเรียนเป็นกรณีพิเศษที่วิทยาลัยแห่งนี้ได้ตามความมุ่งหวัง

ปี ค.ศ. 1982 เขาก็จบการศึกษาพร้อมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มในยุคที่ภาพยนตร์ขาดตลาดและสังคมเริ่มอ้าแขนรับสิ่งใหม่ๆ ต่อมาพวกเขาได้รับการยกย่องว่าเป็น “กลุ่มผู้กำกับรุ่นที่ 5” แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ เฉินข่ายเก๋อ เถียนจวงจ้วง จางจุนเชา อู๋จื่อหนิว และหลี่ซ่าวหง ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มผู้กำกับที่ปฏิวัติและพลิกโฉมหน้าวงการภาพยนตร์จีนแผ่นดินใหญ่ กลายมาเป็นกลุ่มคนทำภาพยนตร์กลุ่มแรกภายหลังจากการปฏิวัติวัฒนธรรม ภาพยนตร์ของพวกเขามีมุมมอง และทัศนคติต่างๆก้าวล้ำกว่าผู้กำกับในรุ่นก่อนๆ พวกเขาปรารถนาที่จะสร้างภาพยนตร์เพื่อสะท้อนจิต

วิญญาณ บอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์จีน รากเหง้าของวัฒนธรรมจีน และมีข้อคิดให้คนดูต้องคิดตามเสมอ พวกเขาไม่ได้ต้องการสร้างภาพยนตร์เพื่อเป็นเครื่องมือรับใช้ของผู้มีอำนาจในรัฐบาลพรรคคอมมิวนิสต์ จึงทำให้พวกเขาต้องเผชิญกับอุปสรรคในเรื่องของเงินทุน โรงถ่ายและการสนับสนุนจากรัฐบาล(วิภา : 2549)

ผู้กำกับภาพยนตร์จีนรุ่นที่ 5 ประกอบด้วยเฉินข่ายเก๋อกับผลงานที่โด่งดังเรื่อง Farewell to my Concubine, อู๋จื่อหนิวกับผลงานเรื่อง Don't Cry Nanking , เถียนจวงจ้วง กับผลงานเรื่อง The Blue Kite, หลี่ซ่าวหง กับผลงานสร้างชื่อเรื่อง The Bloody Morning และจางอี้โหมว ผู้กำกับที่ผู้คนทั่วโลกรู้จักกันดีในผลงานเรื่อง วีรบุรุษทลายฟ้า (Hero) ที่มีนักแสดงชื่อดังอย่าง เจ็ท ลี จางซิยี่ เหลียงเฉาเหว่ย ผลงานของผู้กำกับรุ่นที่ 5 ทั้งจาง อี้โหมวและเพื่อนๆในกลุ่มต่างก็สร้างภาพยนตร์ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นของตัวเอง และยังมีรางวัลต่างๆการันตรีความสามารถของแต่ละคนอีกด้วย

จางอี้โหมว คือหนึ่งในผู้กำกับภาพยนตร์จีนรุ่นที่ 5 ที่เป็นผู้ริเริ่มการใช้เทคนิคใหม่ๆ การสวนกระแสความคิดเก่า นำพาภาพยนตร์จีนมาสู่ยุคใหม่ที่ทันสมัยและมีอัตลักษณ์มากขึ้น จางอี้โหมวสร้างผลงานคุณภาพให้กับวงการภาพยนตร์จีนมาอย่างต่อเนื่องจวบจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ผลงานของเขาหลายต่อหลายเรื่องมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ งานของเขาในยุคแรกเต็มไปด้วยสัญลักษณ์อันสะท้อนจิตวิญญาณประวัติศาสตร์และรากเหง้าวัฒนธรรมของชาวจีนออกมาอย่างกล้าหาญ จนสร้างความไม่พอใจแก่รัฐบาลจีนถึงขั้นต้องสั่งห้ามฉายในประเทศจีน แต่อย่างไรก็ตามผลงานของจางอี้โหมวก็ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลระดับนานาชาติมากมาย ถึงแม้ว่าในยุคหลังๆผลงานหลายชิ้นของจางอี้โหมว จะถูกวิพากษ์วิจารณ์จากกลุ่มผู้ชมภาพยนตร์ในประเทศบางส่วนว่าหวังสร้างมูลค่าในสายตาต่างชาติ และเอาใจผู้ที่ชื่นชอบภาพยนตร์ฮอลลีวูดจนลืมเลือนจิตวิญญาณการทำภาพยนตร์ในยุคแรกของเขาไปเสียแล้ว แต่จางอี้โหมวก็ยังคงสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณค่าและชื่อเสียงต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง จนกระทั่งเขากลับมาอีกครั้งในผลงานการกำกับภาพยนตร์เรื่อง The Flowers of War ทำให้เขาได้กลับมามีบทบาทในระดับโลกอีกครั้งในฐานะผู้กำกับจีน ซึ่งกระแสวิจารณ์เกี่ยวกับเนื้อหาภาพยนตร์เรื่องนี้ยังเป็นไปในทางที่ดีรวมถึงมีการชื่นชมแนวคิดอันมีคุณค่าที่แฝงอยู่ในภาพยนตร์เรื่องนี้ด้วย

ผลงานของจางอี้โหมว

จางอี้โหมวมีผลงานชิ้นแรกในปี ค.ศ.1988 เรื่อง ข้าวฟ่างสีเพลิง (Red Sorghum) เป็นผลงานการแสดงเรื่องแรกของ กงลี่ นางเอกคู่บุญของจางอี้โหมวที่โด่งดังมาจากภาพยนตร์ของจางอี้โหมว โดยข่าวฟ่างสีเพลิงเป็นเรื่องราวความรุนแรงโหดร้ายในชนบท ผ่านมุมมองของจางอี้โหมว โดยภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับรางวัลหมีทองคำในเทศกาลภาพยนตร์เมืองเบอร์ลินในปี ค.ศ. 1989 ที่ประเทศเยอรมัน

เรื่องต่อมาในปี ค.ศ. 1990 เรื่อง จูโด้ เธอผิดหรือไม่ (Ju Dou) นางเอกยังคงเป็น กงลี่ คนเดิม แต่บทบาทเปลี่ยนแปลงไปเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในโรงย้อมผ้า ซึ่งจางอี้โหมวได้แรงบันดาลใจมาจากช่วงที่เขาไปใช้แรงงานในโรงงานทอผ้า ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงมีสีสันจัดจ้านจากสีของผ้าที่ผ่านการย้อมแล้วพาดไปทั่วทั้งโรงย้อมผ้า ภาพยนตร์เรื่องนี้จางอี้โหมวต้องการนำเสนอให้เห็นถึงความโชคร้ายในชะตากรรมของตัวละครจูโด้ที่ต้องถูกขายให้กับตาแก่ซาดิสก์เจ้าของโรงย้อมผ้า ซึ่งเธอเองทนกับความกดขี่ข่มเหงไม่ไหว เธอจึงลักลอบมีอะไรกับหลานชายของตาแก่คนนี้ แต่ด้วยสังคมจีนเรื่องการมีชู้ถือเป็นเรื่องร้ายแรงและน่ารังเกียจ เธอจะทำอย่างไรกับสภาวะแบบนี้ และความจริงแล้วเรื่องนี้เธอเป็นคนผิดหรือไม่ แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจีนตามชนบทมักถูกกดขี่ทางเพศ และไร้ความช่วยเหลือใดใดจากคนในสังคม

ต่อมาในปี ค.ศ. 1991 เรื่อง ผู้หญิงชิงโคมแดง (Raise the Read Lantern) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอำนาจของผู้ชายที่มีมากกว่าผู้หญิงตามบริบทของสังคมจีน ที่ผู้หญิงทุกคนต้องยอมรับและเลือกที่จะทำให้ตัวเองมีความสุข ถึงแม้ว่าภาพยนตร์เรื่องผู้หญิงชิงโคมแดงจะถูกสั่งห้ามฉายโดยรัฐบาลจีน แต่ภาพยนตร์เรื่องนี้ก็ได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลออสการ์ สาขาภาพยนตร์ต่างประเทศยอดเยี่ยม และได้รับรางวัลสิงโตเงินเทศกาลภาพยนตร์เมืองเวนิสอีกด้วย

ต่อมาในปี ค.ศ. 1992 เรื่อง เหนือคำพิพากษา (The Story of Qiu Ju)เป็นเรื่องราวของหญิงชาวนาที่ลุกขึ้นมาเรียกร้องสิทธิ์ให้กับสามีตัวเองจากการถูกทำร้ายร่างกาย เรื่องนี้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชนชั้นและความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม ทำให้เรื่องเล็กกลายเป็นเรื่องใหญ่ ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับรางวัลสิงโตทองคำ จากเทศกาลภาพยนตร์เมืองเวนิสในปี 1992

ต่อมาในปี ค.ศ. 1994 เรื่อง มีชีวิตอยู่ (To Live) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการต่อสู้ของครอบครัวชาวจีนที่ยากจนในช่วงการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงเป็นระบบคอมมิวนิสต์ การดำรงชีวิตอยู่ด้วยความหวังแม้จะเคยประสบกับเหตุการณ์น่าสะเทือนใจมากมาย ภาพยนตร์เรื่องยังได้รับการยกย่องว่าเป็นผลงานชิ้นเอกของจางอี้โหมว แต่ก็ถูกสั่งห้ามฉายโดยรัฐบาลประเทศจีน นอกจากนั้น To Live ยังได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลนักแสดงนำชายยอดเยี่ยม ในเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ แต่รัฐบาลจีนกลับปฏิเสธไม่ให้จางอี้โหมวเข้าร่วมรับรางวัลในงานดังกล่าว และยังได้รับรางวัล Grand Jury Prize ปาล์มทองคำภาพยนตร์ยอดเยี่ยม

จางอี้โหมวยังคงผลิตผลงานทางภาพยนตร์ออกมาได้อย่างน่าอัศจรรย์ ในปี ค.ศ. 1995 เรื่อง เซี่ยงไฮ้ อิทธิพลผู้ยิ่งใหญ่ (Shanghai Triad) เจ้าพ่อเซี่ยงไฮ้ในมุมมองของจางอี้โหมว การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมเจ้าพ่อในเมืองเจริญอย่างเซี่ยงไฮ้ การวางตัว และทำทุกสิ่งเพื่อความอยู่รอดของตัวเอง ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับคัดเลือกให้เข้าฉายในเทศกาลภาพยนตร์เมืองคานส์ ในปี 1995

ในปี ค.ศ. 1997 จางอี้โหมวสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง มีอะไรให้พูดกันดีๆ (Keep Cool) ภาพยนตร์ตลกแนวใหม่ที่ได้รับเชิญให้ฉายเปิดตัวในเทศกาลภาพยนตร์เมืองเวนิส เป็นภาพยนตร์ที่วิพากษ์สังคมจีนสมัยใหม่

ในปี ค.ศ. 1999 เรื่อง คุณครูคนใหม่ ได้แค่นี้ก็ดีแล้ว (Not One Less) ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับรางวัลสิงโตทองคำ จากงานเทศกาลภาพยนตร์เมืองเวนิส จางอี้โหมวนำเสนอมุมมองของครูในชนบท ที่ขาดแคลนบุคลากรครู จนต้องให้เด็กอายุ 13 มาสอนแทนครูที่ขาด และต้องดูแลไม่ให้เด็กขาดเรียน จนวันหนึ่งเด็กชายคนหนึ่งหายไปเพื่อเข้าไปเมืองไปหางานทำ เพื่อหาเงินมารักษาแม่ที่ป่วย แต่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูเธอจึงไปตามหาเด็กคนนั้นในเมือง ภาพของสังคมเมืองและชนบทในภาพยนตร์แสดงให้เห็นว่าความเจริญทางด้านจิตใจคนนั้นก้าวทันความเจริญทางด้านวัตถุแล้วหรือยัง และเรื่อง ทางเดินแห่งรัก (The Road Home) ภาพยนตร์รักโรแมนติกและสะเทือนใจ ที่ได้รับรางวัลหมีทองคำ สาขาภาพยนตร์ยอดเยี่ยม จากเทศกาลภาพยนตร์เมืองเบอร์ลิน

ปี ค.ศ. 2000 เรื่อง ช่วงเวลาแห่งความสุข (Happy Times) ภาพยนตร์แนวตลกที่เรียกรอยยิ้มและเสียงหัวเราะควบคู่ไปกับการเร้าอารมณ์สะเทือนใจเคล้าน้ำตา นำเสนอเนื้อหาที่เรียบง่าย เป็นธรรมชาติ แต่มีความทันสมัย การปฏิรูปเศรษฐกิจและวัฒนธรรมทำให้วัฒนธรรมที่เคยรุ่งเรืองของ

จีนเสื่อมโทรมลง ปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม การว่างงาน สวัสดิการรัฐที่ไม่ทั่วถึง ทัศนคติของคนเมือง หายใจเข้าออกเป็นเงิน มีความเห็นแก่ตัว ทำให้คนดูหันมามองเห็นอีกมุมหนึ่งในสังคมเมืองที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

ในช่วงแรกของการทำภาพยนตร์ของจางอี้โหมวจะเห็นได้ว่า เขาทำภาพยนตร์ที่นำเสนอความเป็นจริงทางสังคมที่เกิดขึ้น รวมถึงเสียดสีรัฐบาลที่ดูแลประชาชนอย่างไม่ทั่วถึง ทำให้ภาพยนตร์ช่วงแรกของจางอี้โหมวถูกแบนจากรัฐบาลจีนและห้ามฉายในประเทศจีน แต่ด้วยความกล้าคิดกล้านำเสนอมุมมองที่แตกต่างของจางอี้โหมว ทำให้เขาเป็นที่ชื่นชอบของผู้คนอื่นๆมากมาย ทั้งเนื้อหา รูปแบบ การนำเสนอที่แสดงถึงเอกลักษณ์ฉพาะตัวที่ชัดเจนของเขาได้เป็นอย่างดี

ปี ค.ศ. 2002 เรื่อง วีรบุรุษทลายฟ้า (Hero) ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเรื่องแรกที่จางอี้โหมวเริ่มนำเสนอผลงานที่เข้าหารัฐบาลจีน โดยภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นเรื่องราวของผู้นำจีนที่มีอำนาจสูงสุดเพียงหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นที่ถูกใจรัฐบาลจีนแต่กลัสร้างความไม่พอใจให้แก่คนอื่น ไม่ว่าจะเป็นธิเบต ไต้หวัน ที่ต่อต้านนโยบายจีนเดียวของจีนและไม่คิดจะรวมตัวเพื่อไปอยู่ใต้อำนาจของจีน ภาพยนตร์เรื่องนี้มีศิลปะการต่อสู้ที่สวยงาม การออกแบบฉาก เครื่องแต่งกาย ตัวละคร แสง สี งดงามมาก ภาพยนตร์เรื่องนี้โด่งดังไปทั่วโลก โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาด้วยเนื้อหาและตัวบทที่นำเสนอออกมาได้ดีมาก ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เคยเกิดขึ้นกับวงการภาพยนตร์จีนมาก่อน

ปี ค.ศ. 2004 เรื่อง จอมใจบ้านมีดบิน (House of Flying Daggers) เป็นเรื่องราวความรักลึกซึ้งที่ต้องเลือกระหว่างความรักกับหน้าที่ ที่ห่อหุ้มด้วยศิลปะการต่อสู้ของจีน

ปี ค.ศ. 2005 เรื่อง Riding Alone for Thousands of Miles ถือเป็นภาพยนตร์อาร์ตต้นทุนพอเพียง เป็นเรื่องราวของพ่อลูกชาวญี่ปุ่นที่ไมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันสักเท่าไหร่ แต่อยู่มาวันหนึ่งลูกชายของเขาป่วยเป็นมะเร็ง เขาจึงกลับมาทำหน้าที่พ่อ เป็นเรื่องราวที่เจาะลึกก้นบึ้งทางจิตใจของมนุษย์ นำเสนอให้เห็นชีวิตชาวบ้านที่เต็มไปด้วยความอบอุ่น ท่ามกลางความยากไร้และล้าหลังของหมู่บ้านแห่งนี้

ปี ค.ศ. 2006 เรื่อง ศึกโค่นบัลลังก์วังทอง (Curse of The Golden Flower) เป็นภาพยนตร์ที่จางอี้โหมวใช้งบประมาณในการสร้างสูงมาก แต่กลับเป็นภาพยนตร์ที่ถูกวิจารณ์ในทางไม่ดีมาก

ที่สุด ถือเป็นภาพยนตร์ที่ถูกใจรัฐบาลจีนเป็นอย่างมาก แต่สำหรับคนอื่นผิดหวังกับผลงานชิ้นนี้ของจางอี้โหมวมาก

อาจกล่าวได้ว่า ก่อนที่จะสร้างภาพยนตร์เรื่อง สงครามนานกิง สิ้นแผ่นดินไม่สิ้นเธอ(The Flowers of War) ภาพยนตร์ของจางอี้โหมวแบ่งออกเป็นสองช่วง จะเห็นได้ว่าในช่วงแรกที่จางอี้โหมวผลิตผลงานภาพยนตร์นั้น ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ของจางอี้โหมวสร้างความไม่พอใจให้กับรัฐบาลจีน เน้นการเรียกร้องความยุติธรรมของคนในสังคม วิพากษ์วิจารณ์สังคมสมัยใหม่ของจีนที่แตกต่างไปจากผู้อื่น แต่ในทางตรงกันข้ามกับถูกใจประชาชนจีน รวมถึงคณะกรรมการชาวต่างชาติด้วย จางอี้โหมวถือเป็นผู้กำกับคนแรกๆของรุ่นที่นำเทคนิคการถ่ายทำภาพยนตร์ทันสมัยเข้ามา กล้าเล่นสีสันจัดจ้าน กล้าสร้างภาพยนตร์ที่มีเนื้อหาสะท้อนสิ่งที่เกิดขึ้นจริงจากประสบการณ์ในช่วงชีวิตที่ผ่านมาของเขา นี่อาจเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ภาพยนตร์ของเขามักจะถูกสั่งห้ามฉายในประเทศจีน และสร้างความไม่พอใจแก่รัฐบาลจีนเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้เองผู้ชมถึงชื่นชอบในความเป็นตัวของตัวเองของเขา มีจุดยืน ทำให้สิ่งที่ถูกต้อง นำเสนอมุมมอง ทัศนคติใหม่ๆให้แก่คนดูทั้งเพื่อความบันเทิงและเพื่อเพิ่มมุมมองที่แตกต่างจากเดิม

ในช่วงที่สอง ตั้งแต่ภาพยนตร์เรื่อง Hero จางอี้โหมวเริ่มนำเสนอผลงานที่สร้างความพึงพอใจแก่รัฐบาลจีน แม้เนื้อหาและตัวบทจะดีมากส่งผลให้เป็นที่รู้จักในตลาดโลกที่กว้างขวางขึ้นในนามผู้กำกับชาวเอเชีย เห็นได้ชัดจากการที่ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับกระแสตอบรับดีจากสหรัฐอเมริกา แต่กลับถูกวิจารณ์มากมายจากประชาชนที่ชื่นชอบการนำเสนอที่แสดงถึงตัวตนของจางอี้โหมว และเรื่องต่อมาที่ถูกใจรัฐบาลจีนคือเรื่อง Curse of The Golden Flower เป็นผลงานที่ใช้ต้นทุนมหาศาลแต่กลับถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปในแง่ลบมากที่สุด เพราะถือเป็นภาพยนตร์ที่ลงทุนสูง ภาพสวย แต่ในด้านเนื้อหาหลับไม่มีความน่าสนใจเลย จางอี้โหมวจึงเก็บเกี่ยวประสบการณ์ที่ได้รับ เปิดใจรับทัศนคติใหม่ๆที่แตกต่างมาปรับใช้และพัฒนาจนนำมาสู่ผลงานภาพยนตร์เรื่องล่าสุดของจางอี้โหมวคือเรื่อง สงครามนานกิง สิ้นแผ่นดินไม่สิ้นเธอ (The Flowers of War) ในปี 2012

เรื่องย่อ The Flowers of war

เหตุการณ์นี้ที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามนานกิงที่ญี่ปุ่นเข้ายึดเมืองนานกิงและฆ่าชาวนานกิงอย่างโหดร้าย รวมถึงข่มขืนผู้หญิงทุกวัยอย่างน่าสลดใจ สัปเหร่อชาวอเมริกันเข้ามาที่นานกิงเพื่อมาฝังศพบาทหลวงที่โบสถ์ แต่ระหว่างทางเจอเหตุการณ์ปะทะกันจึงได้เจอกับเด็กนักเรียนหญิงและได้เข้าไปอยู่ในโบสถ์ที่มีแต่นักเรียนหญิงและเด็กผู้ชายอีกหนึ่งคนคอยดูแล ต่อมากลุ่มสาวนางโลมริมแม่น้ำฉินห้วยก็เข้ามาอาศัยอยู่ในโบสถ์และยึดห้องใต้ดินของพวกเด็กๆ ในตอนแรกสัปเหร่อคนนี้หวังเพียงมาทำศพคุณพ่อและรับเงิน แต่ด้วยความเมาไม่ได้สติทำให้เขานึกอยากลองใส่ชุดนักบวช เมื่อเขาใส่ชุดนักบวชเขากลับรู้สึกถึงพลังบางอย่างที่เขาเองก็คาดไม่ถึง เขาไม่ได้เสแสร้งว่าเขาเป็นนักบวช แต่เขากลับรู้สึกว่าเขาเป็นนักบวชที่สามารถช่วยเหลือกลุ่มคนไร้ค่าในสภาวะสงครามได้ นั่นคือคือเด็กๆที่ไร้เดียงสา และเหล่านางโลม ที่ในตอนแรกกลุ่มคนทั้งสองกลุ่มนี้จะแตกต่างกัน

อย่างสิ้นเชิง เมื่อเจอเหตุการณ์สะเทือนใจต่างๆทำให้เขาต้องปรับบทบาทกลายมาเป็นคุณพ่อดูแลเพื่อเด็กๆและนางโลม เขาจึงกลายเป็นความหวังเดียวที่จะช่วยเหลือและพาพวกเธอออกจากนานกิง ทุกคนต่างเห็นอกเห็นใจกัน และต้องสามัคคีกันเพื่อความอยู่รอดแม้ว่าเหตุการณ์ภายนอกจะโหดร้ายเพียงใด แต่ภายในโบสถ์กลับเกิดเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกปลอดภัย ไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา ทั้งเสียงดนตรีไพเราะ ความรัก และความกล้าหาญ ล้วนเกิดขึ้นที่โบสถ์นี้ในช่วงเวลาสั้นๆ

บทภาพยนตร์

The Flowers of War มีแนวคิดแฝงอยู่ในหลายๆด้าน ทั้งด้านสังคมและวัฒนธรรมจีน ที่มีผู้ชายเป็นเพศผู้นำ และผู้หญิงเป็นเพศผู้ตาม ดังในฉากที่จอร์จกล่าวว่า *"เขาเป็นเด็กผู้ชายคนเดียวที่ต้องดูเด็กผู้หญิงในโบสถ์ทั้งหมด หลังจากที่คุณพ่ออีเกิลแมนจากพวกเราไป รวมถึงดูแลอาหารและไวน์ของโบสถ์ด้วย"* แสดงให้เห็นถึงสภาวะผู้นำ ที่ผู้ชายสามารถดูแลและปกป้องผู้หญิงได้เสมอ และฉากที่ผู้พันลี่ยืนยันจะต่อสู้กับทหารญี่ปุ่นเพื่อช่วยเหลือเด็กหญิงกลุ่มนี้ ที่ในความเป็นจริง เขาสามารถทิ้งชุดทหารและหลบหนีออกจากเมืองนานกิงได้ แต่เขาก็เลือกที่จะป้องป้องเด็กผู้หญิงเหล่านี้อย่างสุดความสามารถ แม้ต้องเสี่ยงชีวิตก็ตาม ดังในฉากที่นายพลลี่สนทนากับทหารนายหนึ่ง

ทหารจีนนายหนึ่ง : *นายพลครับ ผมว่าเราถอยก่อนดีกว่านะครับ พวกเราเป็นทหารที่เหลืออยู่เพียงกลุ่มสุดท้ายแล้วนะครับ*
นายพลลี่ : *บอกให้ไปก็ไปสิ แยกย้าย*
คำบรรยาย : *นายพลลี่ไม่ได้ไปไหน เขาคอยดูพวกเราอยู่ที่ร้านขายกระดาษฝั่งตรงข้ามโบสถ์ ทั้งๆที่เขาสามารถถอดชุดทหารแล้วหนีไปได้เลย*

นอกจากนั้นยังมีฉากที่แสดงถึงความสัมพันธ์พ่อ-ลูก ที่พ่อของชูไม่สามรถทิ้งชูได้ จำเป็นต้องร่วมมือเข้าไปอยู่กับฝ่ายญี่ปุ่นเพื่อที่จะได้ดูลูกสาวอยู่ห่างๆ และทำทุกวิถีทางเพื่อช่วยลูกสาวของเขา

พ่อ : *ฉันจะทิ้งแกลงได้อย่างไร ก่อนแม่แกตายแม่แกฝากให้ฉันดูแลแก แต่แกมันรักเพื่อน ใครจะไปหาตั๋วเรือจำนวนมากมายได้ขนาดนั้น ถ้าแกยังอยู่ที่นี่ ฉันก็ไปไหนไม่ได้*

และฉากสุดท้ายที่ถึงแม้จะรู้ว่าลูกตัวเองต้องไปงานเลี้ยงของทหารญี่ปุ่น ก็ขอร้องทหารญี่ปุ่นให้ได้พบหน้าลูกสาวก่อน

ยังมีฉากที่สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างจีนกับญี่ปุ่นที่มีมาตั้งแต่ยุคสมัยที่ญี่ปุ่นล่าอาณานิคมบริเวณคาบสมุทรเกาหลี เช่นในฉากที่ทหารญี่ปุ่นไล่ข่มขืนเด็กผู้หญิงในโบสถ์อย่างบ้าคลั่ง เด็กๆทั้งร้องไห้และหวาดกลัวกรีดร้องจอห์น มิลเลอร์ที่อยู่ในชุดบาทหลวงจึงกางผ้าสีขาวและกล่าวว่า “ทหารเป็นคนมีเกียรติ ต้องทำตัวมีเกียรติ” นั่นแสดงให้เห็นว่าการกระทำของทหารญี่ปุ่นในครั้งนี้ไร้ซึ่งความมีเกียรติ และฉากที่นางโลม2คนลืมของไว้ที่บ้านริมแม่น้ำฉินห้วย เป็นของสำคัญของพวกเธอ จึงแอบกลับไปเอา แต่ขากลับถูกทหารญี่ปุ่นทั้งฆ่า และข่มขืน ถือเป็นฉากที่หดหู่และสะเทือนใจมาก สะท้อนสันดารดิบในด้านความโหดร้ายทารุณของทหารญี่ปุ่น ในฉากทั้งรูปฉลุในบ้าน และสายพินของโต่ว(นางโลม) เต็มไปด้วยเลือด โต่วต่อว่าทหารญี่ปุ่น : *ไอ้พวกชั่ว ไอ้สารเลว* และกัดหูทหารญี่ปุ่นคนหนึ่งที่ข่มขืนเธอด้วยความโกรธแค้น

รวมถึงฉากที่แสดงให้เห็นว่าแม้ชาวญี่ปุ่นจะเป็นชาติที่มีความเกรงใจสูง นอบน้อม แต่ก็ไม่ได้หมายความไปในทางที่ดีเสมอไป ดังในฉากที่ผู้พันฮาเซกาวาเข้ามาฟังเด็กๆร้องเพลงในโบสถ์และกล่าวเชื้อเชิญให้เด็กๆเข้าร่วมงานเลี้ยงของทหารญี่ปุ่น ทั้งๆที่ความจริงแล้วเป็นการบังคับให้เด็กเหล่านี้ไปปรนเปรอทหารญี่ปุ่น ที่เป็นเช่นนี้ เพราะโดยพื้นฐานแล้วญี่ปุ่นเป็นชาติที่ถือว่ามีความเกรงใจเป็นที่หนึ่ง พูดจาอ้อมค้อมเพื่อให้คำพูดดูสวยหรู

นายพลฮาเซกาว่า : *คืนพรุ่งนี้จะมีงานเลี้ยงของทหารญี่ปุ่น เราอยากเชิญพวกเด็กๆไปร่วมร้องเพลงในงานนี้ด้วย*
คุณพ่อจอห์น : *พ่อไม่ให้เด็กๆไป เด็กๆเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องไปงานเลี้ยงนั่น ที่ให้ทหารมาเฝ้าก็เพราะเรื่องนี้ใช่ไหม?*
นายพลฮาเซกาว่า : *นี่เป็นคำสั่งจากเบื้องบน เราทำอะไรไม่ได้ พรุ่งนี้สี่โมงเย็นจะมีรถมารับเด็กนักเรียนไปงานเลี้ยง*

และฉากในตอนท้ายที่แสดงให้เห็นว่าญี่ปุ่นเป็นชาติที่ทหารไม่ซื่อสัตย์ต่อคำพูดตัวเอง ในฉากที่ทหารญี่ปุ่นชื่อคาโตะให้พ่อของซูดูหน้าลูกและรับปากว่าจะช่วยแต่สุดท้ายก็ผิดคำพูดและฆ่า

พ่อของซู แสดงให้เห็นว่าทหารญี่ปุ่นพูดอะไรแล้วไม่ทำตามที่พูด
ทหารญี่ปุ่น : *ดูสิ! เห็นหน้าลูกแกรึยัง?* แล้วก็ยิงพ่อของซูเสียชีวิต

ภาพยนตร์เรื่องนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความเสียสละของกลุ่มโสเภณีที่ดูร้ายกาจ แต่แท้จริงแล้วใจกล้ามากที่สุด ดังในฉากที่นางโลมทั้ง12คนคุยกัน และตกลงกันว่าทุกคนจะปลอมตัวไปแทนเด็กๆ ทั้งๆที่ก็รู้ดีว่าเมื่อไปแล้วจะเจออะไรบ้าง เพราะนางโลมทั้งหมดต่างก็อยากแสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้วนางโลมไม่ได้เป็นเพียงนางบำเรอบนเตียง แต่ยังคงสวยและรับได้ทุกสถานการณ์ อีกทั้งเพื่อลบความเชื่อเดิมๆที่สังคมต่างก็ยังไม่ยอมรับพวกนางโลม และอยากให้รู้ว่าแท้จริงแล้วโสเภณีก็มีหัวใจ

ยี่หมัว(นางโลม) : *เด็กเหล่านี้จะเอาอะไรไปสู้กับพวกทหารญี่ปุ่นได้ แต่สำหรับพวกเราเรื่องแบบนี้เราถนัดอยู่แล้ว เรามันมือกับมันไหวแน่ ฉันจะไปแทนพวกเด็กๆเอง*
นางโลมคนอื่นๆ : *ฉันไปด้วย!*
ยี่หมัว(นางโลม) : *จำบทกวีที่กล่าวถึงพวกเราไว้ได้ไหม? ยามบ้านเรามีทุกข์ พวกเราสร้างความสำราญใจทุกแห่งหน ทำให้คนอื่นเขารู้ว่า โสเภณีอย่างพวกเราก็มีหัวใจ และลบภาพไม่ดีที่คนอื่นมองเราด้วย*

ทุกคนบนโลกต่างมีอดีตที่เลวร้ายหรือน่าจดจำแตกต่างกันออกไป แต่สำหรับอี้หมัว โสเภณีที่มีความฉลาดและมีอดีตที่เลวร้าย เธอเอาอดีตมาแก้ไข้ปัจจุบันของซู ในอดีต ยี่หมัว เคยเป็นนักเรียนในโบสถ์ตอนอายุเท่าๆกับเด็กเหล่านี้ แต่กลับถูกพ่อเลี้ยงข่มขืนและบังคับให้ต้องมาเป็นนางโลม จึงเข้าใจความรู้สึกและไม่อยากให้เด็กๆต้องเจอแบบที่ตนเจอ จึงเสียสละไปแทนเด็กๆ การกระทำของพวกเธอถือได้ว่ากล้าหาญมาก

ภาพยนตร์เรื่องนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในอดีต แต่ยังคงดำเนินมาถึงปัจจุบัน ยังไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งต่างๆได้ เปรียบเสมือนรอยแผลที่ไม่อาจลบเลือนได้

ความสัมพันธ์จีน-ญี่ปุ่น

ประเด็นปัญหาด้านความสัมพันธ์ทางด้านการเมืองระหว่างจีนกับญี่ปุ่นตั้งแต่อดีต มีผลต่อปัจจุบันและยังส่งผลต่ออนาคตของทั้งสองประเทศด้วย แบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น 5 ข้อหลักที่สำคัญ ดังนี้

หนี้ทางประวัติศาสตร์

นับตั้งแต่ช่วงก่อนและระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง (ค.ศ. 1894-1495) การรุกรานของญี่ปุ่นต่อจีนนับว่าสร้างความเสียหายให้แก่จีนเป็นอย่างมาก สื่อมวลชนจีนมักค้นหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์เพื่อเป็นการย้ำเตือนชาวจีนถึงความโหดร้ายของญี่ปุ่นอยู่เสมอ

แม้ว่านายกรัฐมนตรีโคซูมิจะเคยกล่าวขอโทษจีนแล้ว แต่นักการเมืองญี่ปุ่นหลายคนยังคงกล่าวหาจีนถึงเหตุการณ์สงครามนานกิงว่าเป็นเรื่องที่กุขึ้น ทั้งที่ความจริงมีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ครั้งนี้เกือบ 300,000 คน ด้วยเหตุนี้จีนยังคงเชื่อว่าญี่ปุ่นยังไม่ได้สำนึกผิดต่อการกระทำของตนอย่างแท้จริง

ความสัมพันธ์จีน-ญี่ปุ่นเลวร้ายลงตั้งแต่นายจุนอิชิโร โคอิซูมิเป็นนายกรัฐมนตรีปี 2011 แบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น 2 ประเด็นหลักๆ ประเด็นแรกคือ เรื่องการแก้ไขตำราประวัติศาสตร์ของชาวญี่ปุ่น โดยพวกชาตินิยมฝ่ายขวาของชาวญี่ปุ่นต้องการให้เยาวชนรู้สึกภูมิใจในประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น โดยแต่ละครั้งที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติตำราประวัติศาสตร์ทุกครั้งสร้างความไม่พอใจให้แก่ประเทศที่เคยถูกญี่ปุ่นรุกราน โดยครั้งล่าสุดมีการเขียนบิดเบือนความจริง โดยไม่พูดถึงความโหดร้ายของทหารญี่ปุ่นที่บังคับให้ผู้หญิงไปปรนเปรอทางเพศ หรือการฆ่าเด็กและผู้หญิงด้วยความทารุณโหดร้าย ทำให้ชาวจีน(และชาวเกาหลีใต้)รู้สึกไม่พอใจ ส่งผลให้เกิดการเดินขบวนประท้วงต่อต้านอย่างกว้างขวางและรุนแรงต่อการกระทำของญี่ปุ่น

การที่จีนที่ต่อต้านญี่ปุ่นก็มุ่งหวังให้ญี่ปุ่นพูดความจริงเรื่องที่เคยกระทำกับชาวจีน ญี่ปุ่นเป็นหนี้จีนในทางประวัติศาสตร์ รัฐบาลญี่ปุ่นมีพันธะที่จะต้องบอกเล่าความจริงให้เด็กทราบ เพื่อให้ลูกหลานชาวญี่ปุ่นศึกษาไว้เป็นบทเรียนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์ซ้ำอีก

ดังในฉากหลังของภาพยนตร์เรื่อง The Flowers of War ที่แสดงให้เห็นถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำที่ทหารญี่ปุ่นกระทำกับชาวนานกิง ถือเป็นเหตุการณ์เลวร้ายที่ยากจะลบเลือน

ประเด็นที่สอง การที่ผู้นำญี่ปุ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งนายโคอิชิโร โคอิซูมิ นิยมไปทำพิธีเคารพดวงวิญญาณทหาร และอาชญากรสงครามญี่ปุ่นที่ล่วงลับไปแล้วทุกปี ทั้งที่ประเทศจีนเคยขอให้ญี่ปุ่นไม่ทำกระทำการที่ท้าทายต่อจีน ทุกครั้งที่มีการไปเคารพดวงวิญญาณ คนจีนและคนเกาหลีจะออกมาประท้วงและประณามญี่ปุ่น เพราะถือว่าเป็นการปลุกวิญญาณลัทธิทหารนิยม และเป็นการกระทำที่ท้าทาย

ในภาพยนตร์ยังมีการกล่าวถึงผู้นำญี่ปุ่นที่กล่าวเชิญชวนนักเรียนให้เข้าร่วมงานเลี้ยงของทหารญี่ปุ่น ที่ในความจริงแล้วทุกคนต่างก็รู้ว่าเด็กที่ไปร่วมงานจะต้องถูกนำไปปรนเปรอทางเพศแก่ทหารญี่ปุ่น ในตอนนี้แสดงให้เห็นถึงภาวะผู้นำของญี่ปุ่นที่พูดจาดีแต่ไม่มีความจริงใจ และเชื่อถือไม่ได้

ปัญหาไต้หวัน

ในบรรดาสาเหตุหรือปัจจัยที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างจีนกับญี่ปุ่นปัญหาไต้หวันอาจจะเป็นปัจจัยหรือสาเหตุที่สำคัญที่สุดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รัฐบาลจีนยังคงอ้างอำนาจอธิปไตยเหนือไต้หวันและขู่ที่จะใช้กำลังต่อไต้หวันหากไต้หวันประกาศตัวเป็นเอกราชอย่างเป็นทางการ

ตาม “นโยบายจีนเดียว” ญี่ปุ่นยังคงเคารพและรักษาความสัมพันธ์กับจีนตามพันธะผูกมัดที่เคยให้ไว้ว่าจะไม่ติดต่อกับไต้หวันอย่างเป็นทางการ เนื่องจากจีนมีความอ่อนไหวต่อความสัมพันธ์กับไต้หวันเป็นอย่างมาก แม้ว่าความจริงแล้วชาวญี่ปุ่นจำนวนไม่น้อยจะชอบและเห็นใจไต้หวันมากกว่าจีนก็ตาม เนื่องจากไต้หวันเคยตกอยู่ใต้อำนาจของญี่ปุ่นมาก่อน ญี่ปุ่นมีจำนวนนักท่องเที่ยวไปเยือนไต้หวันมากที่สุด การที่ชาวญี่ปุ่นแสดงความห่วงใยและเป็นกังวลต่อไต้หวัน สร้างความไม่พอใจให้แก่จีนเป็นอย่างมาก ดังนั้นไต้หวันจึงเป็นอีกหนึ่งตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับญี่ปุ่น

ปัจจุบันจีนยังคงต้องการให้ไต้หวันมารวมประเทศกับจีน แต่ไต้หวันกลับอยากที่จะได้แยกตัวออกจากจีนอย่างถาวร การที่ประเทศอื่นให้ความช่วยเหลือแก่ไต้หวันจะส่งผลให้เกิดความไม่พอใจแก่จีน

ในภาพยนตร์คือเหตุการณ์สงครามนานกิงที่ทหารญี่ปุ่นกระทำทารุณกรรมต่อชาวนานกิง ทั้งสองประเทศมีความขัดแย้งกัน หากญี่ปุ่นหันไปเข้าข้างไต้หวัน อาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับญี่ปุ่นได้ เพราะสงครามนานกิงได้สร้างบาดแผลลึกให้แก่ชาวนานกิงจนยากที่จะลบเลือน

ข้อพิพาทเรื่องดินแดน

ปัญหาข้อพิพาทเรื่องดินแดนเหนือหมู่เกาะที่จีนเรียกว่า “เตียวหยู” (Diaoyu) หรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่า “เซนกากุ” (Senkaku) เดิมทีหมู่เกาะนี้ไม่ได้เป็นที่เป้าสนใจนำไปสู่ประเด็นโต้แย้งในกรรมสิทธิ์มากนักเนื่องจากเป็นเกาะร้างไม่มีคนหรือสิ่งก่อสร้างอยู่เลย จนกระทั่งปีค.ศ. 1969 สหประชาชาติได้เข้ามาสำรวจและค้นพบน้ำมันในบริเวณหมู่เกาะเหล่านี้ เป็นเหตุให้จีนและญี่ปุ่นต่างอ้างตัวเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์หมู่เกาะแห่งนี้

สำหรับจีนนั้นถือว่าหมู่เกาะนี้เป็นของจีนอย่างชัดเจนหมู่เกาะนี้ห่างจากไต้หวันไปทางเหนือเพียง 200 กิโลเมตร ญี่ปุ่นยึดไปพร้อมกับไต้หวันในปี 1895 เมื่อญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองต้องคืนเกาะไต้หวันให้กับจีน ก็ต้องคืนหมู่เกาะเตียวหยูด้วย ส่วนญี่ปุ่นนั้นได้สหรัฐฯหนุนหลัง เมื่อครอบครองโอกินาวาของญี่ปุ่นอยู่ ก็เหมาเอาว่ายึดครองหมู่เกาะเซนกากุด้วย

ต่อมามีปัญหาเรื่องการขุดเจาะหาน้ำมันและแก๊ส ในปี 2003 จีนส่งบริษัทแก๊สเข้าไปที่เกาะทำให้ญี่ปุ่นไม่พอใจประท้วงจีนด้วยเหตุผลว่าแก๊สที่อยู่ในเขตของญี่ปุ่นอาจถูกดูดเข้าไปด้วย ญี่ปุ่นจึงตอบโต้ด้วยการส่งบริษัทแก๊สเข้าไปทำการสำรวจด้วยเช่นกัน ฝ่ายจีนจึงอ้างกรรมสิทธิ์ทับซ้อน แต่ญี่ปุ่นก็ไม่สนใจ จนกระทั่งปี ค.ศ. 2012 ญี่ปุ่นประกาศจะซื้อเกาะนี้จากภาคเอกชนของญี่ปุ่นเพื่อให้กลายมาเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐบาล จีนจึงส่งเรือลาดตระเวนไปอยู่ในบริเวณนั้น และประชาชนชาวจีนก็มีการเดินประท้วงรัฐบาลเรื่องที่ญี่ปุ่นจะซื้อเกาะนี้ไว้ในครอบครอง ในขณะที่รัฐบาลจีนพยายามไม่ทำให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบานปลายจนไม่สามารถควบคุมได้ผู้นำจีนได้ใช้

ความพยายามปรามกระแสต่อต้านญี่ปุ่นภายในประเทศจีน ส่วนหนึ่งเกรงว่าการชุมนุมต่อต้านญี่ปุ่นอาจจะเปลี่ยนเป้ามาที่รัฐบาลของตนในที่สุด

ในขณะเดียวกันในสหรัฐฯแนะนำให้พูดจากันด้วยสันติวิธีโดยที่สหรัฐฯเองไม่ขอแทรกแซง ซึ่งตอนนี้ปัญหาความสัมพันธ์ของมหาอำนาจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไม่มีทีท่าว่าจะสงบลงอย่างสันติวิธี

จากข่าวที่นำเสนอในปัจจุบัน เรื่องนี้ดูจะเป็นประเด็นเรื้อรังที่ยังแก้ไขไม่ได้ ทำให้เมื่อชมภาพยนตร์เรื่อง The Flowers of War ที่นำเสนอเหตุการณ์ประวัติศาสตร์สงครามนานกิง เหตุการณ์ความโหดร้ายรุนแรงและความสูญเสียในอดีตยังคงเป็นรอยแผลของชาวจีนที่ส่งผลถึงความขัดแย้งในปัจจุบัน อีกทั้งสภาพทางภูมิศาสตร์ของทั้งสองประเทศก็อยู่ใกล้กัน ปัญหาเรื่องเกาะจึงยากที่จะยุติลงด้วยความพอใจของทั้งสองฝ่าย

ปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชน

หลายประเทศโดยเฉพาะประเทศฝั่งตะวันตกมักประณามจีนในเรื่องปัญหาสิทธิมนุษยชนในประเทศจีน แต่ญี่ปุ่นกลับพยายามตีตัวออกห่างและเห็นด้วยกับประเทศจีนที่ว่าปัญหาสิทธิมนุษยชนเป็นปัญหาภายใน เนื่องจากญี่ปุ่นเกรงว่าจะถูกตอบโต้จากจีนโดยเฉพาะเรื่องที่ญี่ปุ่นเคยทำทารุณกรรมโหดร้ายกับชาวจีนในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง จึงปล่อยให้ประเทศอื่นดำเนินการแทน เพราะอาจส่งผลถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจีน-ญี่ปุ่นได้

จะเห็นได้ว่าปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชนในจีนยังคงมีมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังเช่นในภาพยนตร์ที่ยังคงมีนางโลมจำนวนมากที่ถูกบังคับให้มาทำงานแบบนี้ ซึ่งผู้หญิงเหล่านั้นไม่สามารถหลีกหนีหรือยื่นมือขอความช่วยเหลือจากใครได้ ยามเกิดภาวะสงครามพวกเธอก็ถูกทอดทิ้งอย่างไร้ความหมาย มีเพียงนักการเมือง นักธุรกิจที่สามารถรู้ข่าววงในและหนีก่อนได้

ปัญหาความสัมพันธ์ด้านการทหารและความมั่นคง

ทั้งจีนและญี่ปุ่นต่างก็หวาดระแวงกันในเรื่องความมั่นคงของประเทศตนและแสนยานุภาพทางด้านการทหารของอีกประเทศหนึ่ง แต่ละฝ่ายจึงต้องมีการเตรียมพร้อมในด้านนโยบายทาง

การทหารและความมั่นคงโดยมีการพัฒนาอาวุธให้มีความทันสมัยสำหรับกองทัพของตน ซึ่งผู้นำประเทศแต่ละฝ่ายต่างก็บอกว่าเป็นเพียงการเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันประเทศตัวเองจากการถูกคุกคามของอีกฝ่ายเท่านั้น

อย่างไรก็ตามความรู้สึกในเรื่องความมั่นคงต่างก็มีอยู่ในทั้งสองประเทศ แม้ว่าทั้งสองประเทศจะยังไม่เคยเผชิญหน้าทางการทหารระหว่างกันก็ตาม แต่ยังคงมีความหวาดระแวงซึ่งกันและกันอยู่ ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้อาจส่งผลต่อความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอีกด้วย ด้านการทหารและความมั่นคง หากทั้งจีนและญี่ปุ่นเป็นพันธมิตรที่ดีต่อกัน จะกลายเป็นพลังอันทรงอานุภาพในกิจการของภูมิภาคและของโลก

ในภาพยนตร์เริ่มตั้งแต่ฉากแรกก็เป็นฉากปะทะกันระหว่างทหารญี่ปุ่นกับทหารจีน ทั้งสองฝ่ายต่างมีกองกำลังทหารของตน ถึงแม้ว่าหลังสงครามโลกครั้งที่สองญี่ปุ่นจะต้องยุบกองทหาร แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าญี่ปุ่นจะนิ่งเฉย ส่วนจีนก็พัฒนาความพร้อมด้านการทหารอยู่เสมอ เพราะเหตุการณ์ในอดีตที่ทหารญี่ปุ่นเคยทำกับจีนช่วงสงครามนานกิง ทำให้จีนยังคงระแวงญี่ปุ่นเช่นกัน

ความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจระหว่างจีนกับญี่ปุ่น

ทั้งจีนและญี่ปุ่นต่างให้ความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน เพราะถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ ญี่ปุ่นกลายเป็นผู้ค้าอันดับหนึ่งของจีนแทนที่สหรัฐฯ ทั้งคู่ต่างมีผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจร่วมกัน

ดังนั้นหากความสัมพันธ์ทางด้านการเมืองถึงขั้นแตกหักย่อมส่งผลกระทบในเรื่องการค้าและการลงทุนระหว่างกันด้วย และนี่อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่คอยเหนี่ยวรั้งความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับญี่ปุ่นเพื่อไม่ให้เลวร้ายยิ่งกว่าเดิม นอกจากนั้นแล้วทั้งจีนและญี่ปุ่นยังคงอยากเห็นความร่วมมือระหว่างสองประเทศในด้านการศึกษาอีกด้วย

ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างความสัมพันธ์ของจีนและญี่ปุ่นก็เนื่องมาจากการที่จีนเคยถูกคุกคามจากญี่ปุ่นอย่างแสนสาหัส ทำให้จีนยังคงฝังใจในเรื่องการสูญเสียและยังคงหวั่นใจในภัยที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอีก

ญี่ปุ่นแตกต่างจากเยอรมนี หลังสงครามโลกครั้งที่สองทุกคนล้วนประณามการกระทำของพวกนาซี ซึ่งผู้นำเยอรมนียินดีที่จะไปขอโทษผู้ที่รับเคราะห์จากภัยสงครามที่บรรพบุรุษของเขาได้ก่อขึ้น ด้วยเหตุนี้เยอรมนีจึงเป็นที่ไว้วางใจจากหลายประเทศ ซึ่งตรงข้ามกับผู้นำญี่ปุ่นที่มีความเป็นชาตินิยมสูง ไม่เคยคิดที่จะ “ขอโทษ” ทำได้อย่างมากเพียงแค่กล่าวคำว่า “เสียใจ”

ทั้งจีนและญี่ปุ่นต่างก็มีความอดทนต่อเหตุการณ์ความขัดแย้งต่างๆตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเวลาเท่านั้นที่จะช่วยให้ในอนาคตเหตุการณ์ต่างๆดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในตอนนี้ ท่ามกลางความขัดแย้งในเรื่องของผลประโยชน์ ทัศนคติของเยาวชนรุ่นหลังอาจเปลี่ยนแปลงไป ช่วยให้ความสัมพันธ์ของสองประเทศมีแนวโน้มไปในทางที่ดีกว่านี้ ทางด้านเศรษฐกิจทั้งสองประเทศยังคงต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จีนยังต้องการเงินลงทุนมหาศาลของญี่ปุ่น และญี่ปุ่นเองก็ต้องการตลาดสินค้าอันมหึมาของจีนอยู่ ความใกล้ชิดทางด้านเศรษฐกิจส่งผลดีต่อความเข้มแข็งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ทั้งนี้ความระแวงและความตึงเครียดระหว่างกันอาจเกิดขึ้นได้เสมอ แต่ในทางกลับกันความสัมพันธ์ในอดีตอาจช่วยให้ประเทศทั้งสองหลีกเลี่ยงการกระทำผิดซ้ำสอง และหันมาเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อสันติภาพและความมั่นคง ในยุคที่ประเทศต่างๆต้องการพึ่งพาอาศัยกันและกันมากขึ้น

จากภาพยนตร์จะเห็นได้ว่าเนื้อหาไม่เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจของสองประเทศเลย แต่ที่กล่าวมาเพราะความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจระหว่างจีนและญี่ปุ่นถือเป็นความสัมพันธ์ที่ดีที่สุด และเป็นสิ่งที่ทำให้ทั้งสองประเทศช่วยกันรักษาไว้ เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งทั้งสองประเทศจึงต้องคำนึงถึงผลกระทบในด้านเศรษฐกิจด้วย

เมืองนานกิงในปัจจุบัน

ปัจจุบันในนานกิง ภูมิประเทศเหล่านั้นได้ถูกเปลี่ยนแปลงจากโลกที่เราได้เห็นใน The Flowers of War ไปแล้ว ในปี 2011 เมืองแห่งนี้กลายเป็นนครหลวงสมัยใหม่ ที่จังหวะชีวิตดำเนินไปอย่างรวดเร็ว เมืองนี้มีประชากรมากถึง 5 ล้านคน และเป็นที่รู้จักในฐานะเมืองที่ให้ความสำคัญด้านนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมไฮเทค รวมถึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จัก

กันแพร่หลาย แต่ในท้องถนนที่พลุกพล่านไปด้วยผู้คน ที่ผลิบานจากซากปรักหักพังในปี 1937 ยังคงมีเงาอดีตที่ผันผ่านไปหลงเหลืออยู่ นั่นคือจิตวิญญาณของผู้ที่ทำทุกอย่างเท่าที่ทำได้เพื่อรักษาอนาคตของเมืองของพวกเขาให้คงอยู่ต่อไป อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่มีคุณค่ามากกว่าเงิน ทั้งความรู้ ความงดงาม หรือแม้แต่ชีวิต

ผลการวิจัย

จากประวัติและผลงานของผู้กำกับจางอี้โหมว สิ่งที่น่าสนใจคือเขาเป็นบุคคลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผลงานของเขาแตกต่างจากผู้กำกับคนอื่นๆ เขากล้าที่จะเสนอมุมมองใหม่ๆ เทคนิคการถ่ายทำภาพยนตร์แนวใหม่โดยการใช้สีสันจัดจ้านเกินจริงแต่สวยงาม จางอี้โหมวกำกับภาพยนตร์หลายแนวไม่ว่าจะเป็นแนวความรัก(Romantic) แนวสะเทือนอารมณ์และจิตใจ(Drama) แนวตลก (Comedy) ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์แนวไหน จางอี้โหมวก็มักจะนำเสนอแนวคิดอย่างลึกซึ้งให้แก่ผู้ชมทุกเรื่อง เขาถ่ายทอดเรื่องราวจากประสบการณ์ชีวิตในวัยเด็กที่แสนลำบากของเขาผ่านภาพยนตร์เพื่อสะท้อนสังคมในแบบฉบับที่เขาเคยพบเจอ เช่น Red Sorghum ที่บอกเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ความรนแรงในชนบทที่รัฐบาลดูแลไม่ทั่วถึง และเรื่อง Ju Dou ที่เป็นเรื่องราวของหญิงสาวที่ถูกขายให้กับเจ้าของโรงย้อมผ้า เรื่องราวการถูกกดขี่ที่เกิดขึ้นภายในโรงงานย้อมผ้า จางอี้โหมวต้องการเน้นการใช้สีสันจัดจ้าน และแสดงให้เห็นว่าผ้าใดๆก็ตามเมื่อถูกนำมาย้อมกับสีอะไรก็จะได้สีนั้น เช่นเดียวกันเมื่อคุณอยู่ในสังคมใดคุณก็ต้องยอมรับกฎระเบียบและวัฒนธรรมของสังคมนั้นๆ ถึงแม้ว่าจูโต้จะถูกกดขี่จนทำให้เธอแอบเป็นชู้กับหลานชายของสามีเธอจนมีลูกด้วยกัน แต่สังคมก็ไม่อาจยอมรับการกระทำเช่นนี้ได้ จางอี้โหมวจึงตั้งคำถามไว้ในชื่อภาพยนตร์เพื่อถามคนดูว่า แท้จริงแล้วสิ่งที่จูโต้กระทำนั้นผิดหรือไม่ ภาพยนตร์เรื่องนี้จางอี้โหมวเอาประสบการณ์จากที่เคยถูกเกณฑ์แรงงานไปทำงานในโรงงานย้อมผ้าเป็นเวลาสิบปี เรื่องการออกแบบฉาก การใช้สีจึงมีความสมจริงและดูสวยงามเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีภาพยนตร์อีกหลายเรื่องที่จางอี้โหมวต้องการนำเสนอความจริงทางสังคมและสิ่งที่ผู้หญิงชาวจีนต้องพบเจอ ความสัมพันธ์ต้องห้าม หรือภาวะความขัดแย้งภายในจิตใจมนุษย์ ไม่ว่าจะปืนเรื่อง ผู้หญิงชิงโคมแดง (Raise the Read Lantern), เหนือคำพิพากษา (The Story of Qiu Ju) เป็นต้น ซึ่งก็ได้ กงลี่ มารับบทนักแสดงนำหญิงในทุกเรื่อง

ต่อมา จางอี้โหมวเริ่มทำภาพยนตร์ไปในแนววิพากษ์วิจารณ์สังคมจีนสมัยใหม่ ที่มีเทคโนโลยีความเจริญทางวัตถุต่างๆมากมาย แต่จิตใจมนุษย์กลับไม่เจริญตามสิ่งเหล่านั้น จางอี้โหมวต้องการนำเสนอให้เห็นว่าความเจริญสมัยใหม่ได้ทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีน และทำให้คนเมืองเห็นแก่ตัวมากขึ้น ในขณะที่ความมีน้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันจะพบได้ตามชนบทที่ยังไม่เจริญเท่านั้น เห็นได้ชัดจากภาพยนตร์เรื่อง Keep Cool ความใจร้อนของคนเมืองที่ลืมมองความถูกต้องและเห็นใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ใช้อารมณ์และอำนาจ จางอี้โหมวอยากให้เมื่อเวลาที่มีปัญหาให้หันหน้าเข้าหากันแล้วพูดจากันดีๆ เรื่อง Not One Less จางอี้โหมวต้องการนำเสนอให้เห็นถึงความยากลำบากในชนบทที่ห่างไกลความเจริญ รัฐบาลดูแลไม่ทั่วถึง โรงเรียนขาดแคลนครู จนต้องให้เด็กอายุเพียง 13 มาสอนหนังสือเด็กๆ และเมื่อวันหนึ่งเด็กคนหนึ่งในห้องเรียนเข้าไปในเมืองเพื่อหางานหาเงินมารักษาแม่ที่ป่วย ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครูเธอจึงเข้าไปตามหาเด็กคนนั้นในเมืองจนสุดท้ายทั้งคู่ได้พบกันและพบว่าอยู่ในชนบทแม้จะลำบากแต่ก็มีความสุข ไม่ต้องมาขอข้าวคนเมืองกิน อีกเรื่องหนึ่งคือ Happy Times คนที่อาศัยอยู่ในเมืองแต่กลับได้รับการดูที่ไม่ทั่งถึงจากรัฐบาล อีกคนคนที่เห็นความสำคัญของเงินมากกว่าความรัก ความเจริญของสังคมเมืองทำให้ความเจริญทางจิตใจของคนลดลง เรื่องราวต่างๆที่จางอี้โหมวต้องการนำเสนอนั้นแม้จะเป็นเรื่องราวของกลุ่มคนที่ฐานะยากจน แต่ความรักที่งดงามเกิดขึ้นได้เสมอไม่ว่ารวยหรือจน และยังแสดงให้เห็นว่าความเจริญทางจิตใจตามไม่ทันความเจริญทางสังคม

จะเห็นได้ว่าในช่วงแรกของการทำภาพยนตร์ของจางอี้โหมว จะเป็นเรื่องราวที่สะท้อนความยากลำบากของคนชนบทที่รัฐบาลดูแลไม่ทั่วถึง การที่ผู้หญิงถูกกดขี่ทางเพศ ต้องเป็นเพศที่ไม่มีสิทธิในการเรียกร้องความยุติธรรมใดใดในสังคม ซึ่งทั้งหมดเป็นการนำเสนอที่เรียบง่าย เป็นธรรมชาติ และสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมจีนสมัยนั้น จางอี้โหมวกล้านำเสนอความจริงที่เกิดขึ้นเพื่อให้คนรับรู้จากสื่อภาพยนตร์มากกว่าการหวังผลกำไรจากการทำภาพยนตร์ ภาพยนตร์ของจางอี้โหมวจึงถูกใจประชาชน แต่ถูกต่อต้านจากรัฐบาลและถูกสั่งห้ามฉายในประเทศจีน

ต่อมาในปี ค.ศ. 2002 จางอี้โหมวสร้างผลงานภาพยนตร์กำภายในเรื่อง Hero ถือเป็นจุดเริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงแนวคิดของจางอี้โหมวที่จากเดิมจะต่อต้านรัฐบาล และเข้าถึงจิตใจประชาชน แต่พอมาเรื่องนี้กลับเชิดชูภาวะความเป็นหนึ่งเดียวที่ยิ่งใหญ่ของผู้นำจีน สร้างความพึง

พอใจแก่รัฐบาลจีนมาก ในขณะเดียวกันก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์มากมายถึงการที่จางอี้โหมวเปลี่ยนแปลงแนวคิดไปตามยุคสมัย ภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้เทคนิคที่ทันสมัยและมีความแปลกใหม่มากขึ้น เป็นภาพยนตร์แนวกำลังภายในที่ต่างจากการทำภาพยนตร์แบบเดิมของจางอี้โหมวมาก ประชาชนจึงคิดว่าจางอี้โหมวเริ่มทำภาพยนตร์แนวตลาดที่หวังผลกำไรมากกว่าการสะท้อนให้เห็นความจริงทางสังคม แต่อย่างไรก็ตามภาพยนตร์เรื่องนี้ด้วยตัวบทและเนื้อหาถือว่าดีมาก จึงทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้โด่งดัง และจางอี้โหมวเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในตลาดต่างประเทศ และเรื่องต่อๆมาก็เช่นเดียวกันสร้างความพอใจแก่รัฐบาลจีน แต่ไม่ได้รับการชื่นชมจากประชาชนจีนอย่างเช่นเคย จนกระทั่งเรื่องที่จางอี้โหมวถูกวิพากษ์วิจารณ์ไปในททางลบมากที่สุดคือภาพยนตร์เรื่อง Curse of The Golden Flower เป็นภาพยนตร์ที่ใช้ทุนในการสร้างมหาศาลแต่ทางด้านเนื้อหากลับไม่มีอะไรน่าสนใจเลย แม้ว่าจะเป็นที่พอใจของรัฐบาลจีนแต่สำหรับประชาชนกลับมีกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ลบอย่างหนัก

ในช่วงแรกจางอี้โหมวสร้างภาพยนตร์ที่ถูกใจประชาชนแต่ไม่เป็นที่พอใจของรัฐบาล ในช่วงหลังจากภาพยนตร์เรื่อง Hero จางอี้โหมวเริ่มทำภาพยนตร์ที่เอนเอียงเข้าหาฝ่ายรัฐบาล ทำให้รัฐบาลจีนพอใจเป็นอย่างมาก แต่ในแง่ของประชาชนกลับไม่พอใจที่จางอี้โหมวเปลี่ยนความคิดไปตามยุคสมัย หันเข้าหารัฐบาลจนลืมความเป็นตัวตนของตัวเองไป จากทั้งสองช่วงในการสร้างภาพยนตร์ของจางอี้โหมวนี้ทำให้เขารวบรวมเอาประสบการณ์ กระแสวิพากษ์วิจารณ์ที่ได้รับ มาปรับปรุงและหล่อหลอมจนกลายเป็นภาพยนตร์เรื่อง The Flowers of War ภาพยนตร์ที่มีความเป็นกลางต่อทุกฝ่าย ไม่โน้มเอียงเข้าหาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลจีน คนจีน หรือคนอื่นๆทั่วโลก

The Flowers of War เป็นภาพยนตร์ที่นำเสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงสงครามนานกิงหรือสงครามข่มขืน ที่ทหารญี่ปุ่นกดขี่ขมเหงและทารุณกรรมชาวจีนอย่างโหดเหี้ยม ไร้มนุษยธรรม แสดงให้เห็นถึงบาดแผลที่ญี่ปุ่นได้ทำไว้กับชาวนานกิง ในเรื่องความขัดแย้งระหว่างจีนกับญี่ปุ่นที่มีมาตั้งแต่อดีตและยังคงดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ภาพยนตร์เรื่องนี้ถือเป็นภาพยนตร์ชิ้นล่าสุดของจางอี้โหมว หลังจากเรื่อง Curse of The Golden Flower ที่ก่อนหน้านี้เขาได้รับกระแสวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักจากประชาชน ทำให้ภาพยนตร์เรื่องล่าสุดของจางอี้โหมวถือเป็นการกลับมาแสดงผลงานที่

ยิ่งใหญ่อีกครั้งในฐานะผู้กำกับชาวจีน ที่ได้นักแสดงนำอย่าง คริสเตียน เบล นักแสดงฮอลลีวูดมาร่วมงานด้วย ส่งผลให้ตลาดภาพยนตร์ของจางอี้โหมวกว้างขวางและน่าสนใจมากขึ้น ในการกลับมาครั้งนี้จางอี้โหมวมาพร้อมกับภาพยนตร์ที่แสดงให้เห็นถึงความหวังที่จะประนีประนอมกับทุกๆฝ่าย หลังจากที่ในสองช่วงแรกผลงานของจางอี้โหมวจะดูเอนเอียงเข้าหาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งและสร้างความไม่พอใจให้กับอีกฝ่ายเสมอ นอกจากนั้นในด้านเนื้อหาภาพยนตร์ยังมีความเป็นกลาง ต้องการนำเสนอให้เห็นความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งในอดีตเพื่อนำมาเป็นบทเรียนในยุคปัจจุบันที่จีนและญี่ปุ่นยังคงมีความขัดแย้งระหว่างกันอยู่เพื่อช่วยกันป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นอีก ถึงแม้จะมีฉากหลังเป็นสงครามนานกิงที่แสดงถึงความโหดร้ายของทหารญี่ปุ่น แต่จางอี้โหมวก็หันเหความสนใจมาในเรื่องของความรัก ความเสียสละของผู้ที่ใช้มีชีวิตท่ามกลางสงครามที่ไร้ซึ่งคนเหลียวแล ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงไม่กระทบกระเทือนต่อความสัมพันธ์จีน-ญี่ปุ่น

ดังนั้นจางอี้โหมวจึงเลือก The Flowers of War มาเป็นบทเรียนให้แก่คนรุ่นหลัง ด้วยชื่อเสียง และผลงานที่ผ่านมาของเขา นั่นจึงเป็นส่วนสนับสนุนให้จางอี้โหมวเลือกที่จะสร้างสรรค์ผลงานที่มีประโยชน์ต่อสังคม ทั้งในด้านความบันเทิง การปลูกจิตสำนึก ความมีมนุษยธรรมและด้านดีของกลุ่มคนที่หลายๆคนอาจไม่เคยมองเห็นหรือเปิดใจยอมรับมัน ซึ่งภาพยนตร์เรื่องนี้อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนมองโลกด้วยจิตใจที่กว้างขึ้น และเรียนรู้ที่จะเข้าใจผู้อื่น นอกจากนี้ยังถือเป็นการกลับมาแสดงฝีมือของจางอี้โหมวอีกครั้งเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดจากภาพยนตร์เรื่องก่อน เขาเรียนรู้จากประสบการณ์ทำให้ผลงานชิ้นล่าสุดของเขาประสบความสำเร็จ และสะท้อนให้เห็นถึงความประนีประนอมต่อทุกๆฝ่าย เพื่อสร้างสรรค์สังคมและเพื่อให้เขามีที่ยืนอยู่ในวงการภาพยนตร์จีนในนามของผู้กำกับรุ่นที่ 5 ที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และขยายตลาดการทำภาพยนตร์ของเขาให้เข้าถึงจิตใจของคนทั่วโลกไม่ใช่เพื่อความพึงพอใจของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงอย่างเดียว แม้จะมีบางกระแสวิพากษ์วิจารณ์ถึงมุมมอง ทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปของจางอี้โหมว แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่ามุมมองในการทำภาพยนตร์ของเขาจะแย่ลง เขายังคงตั้งใจสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพและคงเอกลักษณ์ของสังคมและวัฒนธรรมจีนไว้ได้เสมอ

สรุป

จากการศึกษาภาพยนตร์เรื่อง สงครามนานกิง สิ้นแผ่นดินไม่สิ้นเธอ(The Flowers of War) ของจางอี้โหมว ในเรื่องการจัดวางตัวเองขึ้นใหม่ของจางอี้โหมว พบว่า จางอี้โหมวสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อเขาไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยการสร้างภาพยนตร์ที่มีนัยถึงเรื่องการประนีประนอมต่อทุกฝ่ายทั้งต่อรัฐบาลจีน คนจีน และญี่ปุ่น รวมถึงกลุ่มผู้ชมที่ติดตามผลงานของเขา จากที่ในช่วงแรกผลงานของเขาถูกใจชาวจีนแต่ไม่ถูกใจรัฐบาล ต่อมาจางอี้โหมวเริ่มทำภาพยนตร์ที่สร้างความพึงพอใจแก่รัฐบาล แต่กลับสร้างความไม่พอใจต่อชาวจีน ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงถือเป็นการกลับมาอีกครั้งของจางอี้โหมวในนามผู้กำกับจีนที่มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลกซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จในด้านกระแสวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก ทุกฝ่ายพึงพอใจต่อผลงานชิ้นนี้ของจางอี้โหมวและเนื้อหาก็เป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจซึ่งจางอี้โหมวก็สามารถนำมาถ่ายทอดในมุมมองของเขาได้อย่างน่าประทับใจ

บรรณานุกรม

หนังสือ

Iris Chang. (2548). **หลั่งเลือดที่นานกิง**. (ฉัตรนคร องคสิงห์, แปล). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มติชน

ไชยวัฒน์ ค้ำชู. (2548). **จีน-ญี่ปุ่น**. กรุงเทพฯ : โอเพ่นบุ๊ค

เขียน ธีระวิทย์. (2549). **จีนใหม่ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : มติชน

นรินทชัย ฮะภูริวัฒน์. (2553). **จางอี้โหมว ผู้นำเสนอเรื่องราวของปัจเจกบุคคลและสังคมจีนผ่านศิลปะภาพยนตร์**. ม.ป.ท.

วิภา อุดมฉันท์. (2549). **เจาะลึกสื่อจีน.** กรุงเทพฯ : หจก.ศรีบูรณ์คอมพิวเตอร์-การพิมพ์

บุญศักดิ์ แสงระวี. (2550). **จีนเผชิญหน้าการท้าทายใหม่**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ

รวิโรจน์. (2549). **สังหารหมู่**. กรุงเทพฯ : อนิเมทกรุ๊ป

รุ่งระวิกกรัย. (2554). **ฆ่าโหดล้างเผ่าพันธุ์**. กรุงเทพฯ : ฐานบุ๊คส์

ส.ศิวรักษ์. (2548). **สรรพสาระสำหรับผู้แสวงหา**. กรุงเทพฯ : ศยาม

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ASTVผู้จัดการออนไลน์. (2548). **ผู้กำกับรุ่น 5 : นำพาหนังจีนสู่เวทีโลก**[ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 23 กรกฎาคม 2555. เข้าถึงได้จาก http://www.manager.co.th/

Wavekung[นามแฝง]. (2555). **The Flowers of War สงครามนานกิง สิ้นแผ่นดินไม่สิ้นเธอ** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 26 สิงหาคม 2555. เข้าถึงได้จาก http://movie.mthai.com

เกวลิน. (2555). **"The Flowers of War" บุปผากลางใจในสมรภูมิ**[ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 23 สิงหาคม 2555. เข้าถึงได้จาก http://www.matichon.co.th/

สนานจิตต์. (2555). **โลกมายา** [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 25 สิงหาคม 2555. เข้าถึงได้จาก http://www.siamdara.com

สมภพ เพ็ญจันทร์. (2555). **การละครตะวันตก**[ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 28 มกราคม 2556. เข้าถึงได้จาก http://somphopphenchan.blogspot.com/